

گفت‌وگوی «جوان» با رحمت امینی، نویسنده و کارگردان تئاتر

صدا و سیما تعزیه و نمایش آیینی را تبلیغ و ترویج نمی‌کند

این موارد توجهی نشده است. می‌خواهید بگویید تعزیه نزد هنرمندان و مسئولان جایگاهی ندارد؟ تعزیه برای هنرمندان مخصوصاً برای هنرمندان تئاتر جایگاه خودش را دارد، اما موسمی است. یعنی من اگر بخواهم تعزیه کار کنم باید صبر کنم یک جایی بودجای بدهد تا من کار را شروع کنم. معلوم هم نیست این جا کجاست و چه زمانی بودجه اختصاصی می‌دهد. در حالی که تعزیه همچون میراث فرهنگی باید برای مسئولان دارای اهمیت و ارزش باشد. همانطور که شما سی‌وسه پل اصفهان یا هر بنای دیگری را جزو میراث فرهنگی می‌دانید و در حفظ و نگهداری آنها تلاش می‌کنید، باید نمایش‌های آیینی و تعزیه را هم مانند میراث فرهنگی حفظ کرده و در حفظ و ترویج آن تلاش کنید. برای انتقال نمایش‌های آیینی و سنتی

سنتی ایرانی برداشته شد، اما باید منتظر ماند و دید که دولت، وزارت علوم و دیگر مراکز مرتبط چقدر پشتیبانی می‌کنند تا این کار توسعه پیدا کند. البته همین تأسیس پژوهشکده خبر بسیار خوبی است. صرف اضافه کردن چند واحد درسی در دانشگاه ردی را دو نمی‌کند. اول باید موضوع وجود داشته باشد بعد ما تدریس کنیم. وقتی موضوع نیست، همان هفت، هشت واحد هم زیادی است. در حال حاضر تئاتر هست، انواع و اقسامش هم هست، اما باید نمایش ایرانی وجود داشته باشد.

چقدر سیاستگذاری مسئولان را در رواج تئاترهای سطحی و مبتذل مؤثر می‌دانید؟

اغلب این سیاستگذاری‌ها نادرست است. من کاری به وزارت ارشاد یک دولت خاص ندارم. تصمیمات معمولاً تصمیماتی نیست که پشت آن یک منطق

ایرانی و مذهبی است. خوب نماینده‌های منتقد تئاتر تصمیم بگیرند و از این نمایش‌ها حمایت کنند. آن زمان است که من هم پای کار می‌آیم. من قبلاً تعزیه کار می‌کردم. مجلس شبیه‌خوانی کار می‌کردم اما کوهوش نشنا؟!

محمد تقوی
این روزها غلبه گرایش تجاری در تئاتر و در نتیجه تضعیف محتوای بسیاری از نمایش‌های روی صحنه بالا گرفته است در حالی که هنرهای اصیل سنتی و مذهبی مثل تعزیه و شبیه‌خوانی مهجور مانده‌اند. مدیر گروه هنرهای نمایشی دانشگاه تهران که خود نویسنده و کارگردان تئاتر است در گفت‌وگو با «جوان» با لاجرمی شدن برخی تئاترها موافق نیست اما معتقد است قرار نیست همه تئاترها هم فاخر باشند. برای ارائه کار فاخر مسئولان باید حمایت بیشتری کنند تا مردمی بودن این هنر همچنان باقی بماند. او از مصوبه تأسیس پژوهشکده نمایش‌های آیینی و سنتی ایرانی در دانشگاه تهران به عنوان یک خبر خوش یاد کرد اما از سیاستگذاری‌ها و کارنامه مسئولان فرهنگی انتقاد کرد.

قرن‌ها است که تعزیه در ایران به عنوان یک نمایش اصیل سنتی، مردم‌را با خود همراه کرده است، اما این هنر در سال‌های اخیر مهجور مانده است؛ مشکل کجاست؟

در هر دوره‌ای که پدیده‌های مدرن وارد کشور شد و مورد اقبال عمومی قرار گرفت، ممکن است سنت‌های گذشته به دلایل گوناگون مهجور واقع شوند. یکی از دلایل مهجور واقع شدن تعزیه و نمایش‌های آیینی ایرانی، ورود تئاتر و شکل‌گیری این هنر در کشور بود. من همیشه این مثال را می‌زنم که زمانی ما با یک چراغ گردسوز زندگی می‌کردیم، به یکباره برق و لامپ وارد زندگی ما شد. قاعدتاً خیلی‌ها به سمت روشنایی خیره‌کننده لامپ می‌روند. نمی‌خواهم بگویم تعزیه چراغ گردسوز و تئاتر لامپ است. این مثال فقط برای تقریب ذهن است. نمایش‌های سنتی ما هم از تعزیه، روحی و خیمه‌شب‌بازی به‌ویژه در دوره قاجار رواج داشت و مورد استقبال مردم بود. به عبارتی کار خودش را می‌کرد که با ورود تئاتر موجب شد این نمایش‌های آیینی به حاشیه بروند و اگر نبود تلاش‌های معدود افسرادی چون علی حاتمی، نصیریان، بهرام بیضایی و بعد از انقلاب هم دوستانی چون داود فتحعلی‌بیگی که این مسیر را ادامه دادند، اکنون همین اندک هنر آیینی را هم نداشتیم. در کنار همه اینها برگزاری جشنواره آیینی سنتی بهانه‌ای است تا چراغ‌های اینگونه نمایش‌ها روشن نگه داشته شود. از طرفی وقتی ریشه‌یابی می‌کنیم متوجه این مطلب می‌شویم که از دوره‌های دیگر بنیان‌های نظریه‌پردازی برای تثبیت نمایش‌های ایرانی، خیلی محکم نبود تا بتوانیم اینها را به علاقه‌مندان و قشرهای جامعه ارائه دهیم. این در حالی است که متون جهانی اعم از فرانسوی، آلمانی و امریکایی به ثبت رسیده و به نگارش درآمده است که حجم قابل توجهی را هم شامل می‌شود. نمایش‌های ایرانی ما هیچ وقت در شکل سنتی‌اش به درام و متن به معنای تثبیت شده نرسید. اگر چه در تعزیه کمی نسخه‌های شبیه‌خوانی داریم اما کافی نیست. ما حتی یک پژوهشکده نداریم که اگر روزی یک ایرانی یا یک نفر خارجی تئاتر پیشه آمد و گفت من می‌خواهم ببینم تعزیه چیست، کجا بروم؟! جوابی برایش نداریم. باید به او بگوییم، صبر کن تا ماه محرم شود آن وقت می‌توانی تعزیه ببینی! جواب دیگری نمی‌توانیم بدهیم. در صورتی که اگر پژوهشکده‌ای جایگاهی برای تعزیه در تهران و در شهرهایی که تعزیه از قدیم در آنها جایگاهی داشته است مثل کاشان، شیراز، کرمان خوزستان و دیگر استان‌ها وجود داشت، می‌توانستیم هر زمان که اراده کنیم به دیدن تعزیه برویم، اما در حال حاضر باید منتظر ایام محرم شویم تا بتوانیم این نمایش آیینی و سنتی را ببینیم. متأسفانه در همه این سال‌ها به

درست فرهنگی و هنری باشد. یک جایی هم ممکن است از یک نمایش حمایت ویژه بکنند، بعد که نمایش را می‌بینیم به خودمان می‌گوییم حیف پول که برای دیدن این نمایش هزینه کردیم. از طرف دیگر نمایشی عمیق و اخلاقی را می‌بینیم، اما کسی از آن حمایت نمی‌کند. خیلی مسئله وجود دارد.

آموزش خیلی ضرورت دارد، اما هیچ قوتی در آن نیست که بخواهیم ضعف‌هایش را بشماریم. در حال حاضر غیر از چند واحد دانشگاهی در حوزه تعزیه، هیچ جایگاه دیگری برایش قائل نیستیم. یک زمانی مرکز هنرهای نمایشی، دوره‌هایی را برای آموزش به علاقه‌مندان برگزار می‌کرد، ولی نکته مهم این است که یک مکان ثابت با بودجه مشخص باید وجود داشته باشد تا بتوانیم همین باقیمانده را سینه به سینه به نسل‌های بعدی منتقل کنیم. اکنون تنها با دیدن تیزر سه دقیقه‌ای از یک تئاتر فریاد همه بلند می‌شود. بسیار خب! اگر غالب تئاترها از نظر آنها مشکل دارد، بیایند به نمایش‌های ایرانی بیا بدهند و به آن توجه کنند. همه در حال کار سلبی و انتقادی هستند نه کار ایجابی. صدا و سیما تک‌تک‌های از یک تئاتر را پخش می‌کند چند دقیقه به آن می‌تازد اما نمی‌آید وارد میدان شود و آیین‌های سنتی را ترویج دهد. بایباید چهار تا نمایش خوب را در صدا و سیما تبلیغ کنید. برخی به جایی کمک، ضربه می‌زنند. چرا کار خوب را، تئاتر خوب را پشتیبانی نمی‌کنند؟ مجلس ۲۹۰ نماینده دارد، چهار نفرشان نمی‌روند تئاتر ببینند، اما یک تیزر سه دقیقه‌ای تئاتر را ملایک نابودی آن قرار می‌دهند. شبیه‌خوانی یک نمایش

از جمله تعزیه به نسل‌های بعدی یاد موضوع آموزش و تربیت نیرو جدی گرفته شود. الان وضعیت آموزش این رشته‌ها چه نقاط قوت و وضعی دارد؟
آموزش خیلی ضرورت دارد، اما هیچ قوتی در آن نیست که بخواهیم ضعف‌هایش را بشماریم. در حال حاضر غیر از چند واحد دانشگاهی در حوزه تعزیه، هیچ جایگاه دیگری برایش قائل نیستیم. یک زمانی مرکز هنرهای نمایشی، دوره‌هایی را برای آموزش به علاقه‌مندان برگزار می‌کرد، ولی نکته مهم این است که یک مکان ثابت با بودجه مشخص باید وجود داشته باشد تا بتوانیم همین باقیمانده را سینه به سینه به نسل‌های بعدی منتقل کنیم. اکنون تنها با دیدن تیزر سه دقیقه‌ای از یک تئاتر فریاد همه بلند می‌شود. بسیار خب! اگر غالب تئاترها از نظر آنها مشکل دارد، بیایند به نمایش‌های ایرانی بیا بدهند و به آن توجه کنند. همه در حال کار سلبی و انتقادی هستند نه کار ایجابی. صدا و سیما تک‌تک‌های از یک تئاتر را پخش می‌کند چند دقیقه به آن می‌تازد اما نمی‌آید وارد میدان شود و آیین‌های سنتی را ترویج دهد. بایباید چهار تا نمایش خوب را در صدا و سیما تبلیغ کنید. برخی به جایی کمک، ضربه می‌زنند. چرا کار خوب را، تئاتر خوب را پشتیبانی نمی‌کنند؟ مجلس ۲۹۰ نماینده دارد، چهار نفرشان نمی‌روند تئاتر ببینند، اما یک تیزر سه دقیقه‌ای تئاتر را ملایک نابودی آن قرار می‌دهند. شبیه‌خوانی یک نمایش

اشاره کردید در چند دانشگاه رشته نمایش‌های آیینی داریم. چه مقدار به تعزیه پرداخته می‌شود؟
هفت، هشت واحد درسی در دانشگاه تدریس می‌شود که کافی نیست اما خوشبختانه اخیراً در جلسه شورای آموزشی دانشگاه تهران، گام اول برای تأسیس یک پژوهشکده نمایش‌های آیینی و

فرم اشتراک روزنامه جوان

- ۱. مبلغ اشتراک را براساس جدول راهنمای مندرج به حساب سبیا ۰۰۷-۱۰۵۹۵۲۳۰۰ بانک ملی شعبه میدان فردوسی به نام شرکت پیام آوران نشر روز واریز نمایید.
- ۲. فرم پر شده اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به وسیله پست سفارشی به دفتر امور مشترکین روزنامه ارسال نمایید.
- ۳. ارسال نشریه پس از رسیدن فیش و فرم اشتراک از اول و شانزدهم هر ماه آغاز می‌شود.
- ۴. لطفاً کپی رسید بانکی را تا پایان مدت اشتراک نزد خود نگه دارید.
- ۵. در صورت تغییر نشانی در اسرع وقت امور مشترکین را مطلع فرمائید.

نام: _____ نام و نام خانوادگی: _____ تلفن تماس: _____
 نام شرکت یا موسسه: _____ کدپستی الزامی است: _____
 نشانی: _____

هزینه اشتراک روزنامه (مبالغ به ریال) می‌باشد.			
سه ماهه	۶ ماهه	نه ماهه	یکساله
۴۱۲/۵۰۰	۸۲۵/۰۰۰	۱/۲۳۷/۵۰۰	۱/۶۵۰/۰۰۰

توضیح: ایثارگران (خانواده معظم شهید، جانبازان عزیز و آزادگان سرفراز) از تخفیف ویژه ۲۰٪ بهره‌مند می‌شوند.
آدرس: خیابان میرزای شیرازی، نرسیده به خیابان شهید مطهری، خیابان پانزدهم، پلاک ۴۴، طبقه دوم
تلفن: ۸۸۳۴۱۶۵۴ شماره: ۸۸۳۴۱۶۵۰

همزیستی ادیان الهی در محله‌ای تاریخی

ولیعصر از جنوب و علامه مجلسی از غرب واقع شده است. جویباره امروز که هنوز هم سبک نوستالژیک خود را تا حدودی حفظ کرده از میدان جدیدالتأسیس امام علی (ع) یا همان کهنه قدیم شروع و ضمن گذر از مجموعه کنیسه‌ها، مناره‌ها و مقبره کمال‌الدین اسماعیل به پارک کمال و مناره‌های ساربان و چهل‌دختران و دارالضیافه می‌رسد. کنیسه‌های متعدد در محله جویباره معماری‌های خاص خود را دارند و در آنها چند راهرو و سالن با فواصل کم ساخته شده که دلیل آن عبادت خانوادگی کلیمیان می‌باشد و هر گروه برای خود سرسرای چهل‌دختران، خانه‌های مسکونی این محله در گذشته از طریق راهرویی به یکدیگر اتصال داشته که این معماری خاص در زمان جنگ‌ها می‌توانست با اتحاد یکدیگر مخاطرات را کمتر نماید. بعضی از منابع تعداد کنیسه‌های موجود در این شهر را ۲۰ واحد اعلام می‌کنند که ۱۶ کنیسه تنها در محله جویباره واقع شده و چهار تای دیگر در نقاط مختلف شهر بوده است. اما قدیمی‌ترین آنها «عمو شعیبا» می‌باشد که همچنان در محله جویباره موجود است. سادگی این اماکن ریشه در مفاهیم دین یهود دارد که بر اساس آن تصاویر انسان‌ها را بر در دیوار کنیسه ترسیم نمی‌نمایند. خانه‌های قدیمی این قوم که در محله جویباره وجود دارد شامل درهای کوتاه و اتاق‌های بسیاری می‌باشد که از طریق بالان‌هایی با سقف‌های کوتاه به حیاط راه پیدا می‌کنند. این معماری عتیق به دلیل حراست در زمان جنگ‌ها بوده است تا کمترین آسیب به خانه‌ها وارد شود و محلی امن برای خانواده‌ها باشد.

این محله بسیار قدیمی و تاریخی در دوران حکومت‌های اسلامی به هسته مرکزی شهر تبدیل شد و بر اثر گسترش روزافزون در دوران صفویه به‌ناچار رنگ و بوی اسلامی به خود گرفت. هم‌اکنون نیز سیاحت و گردشگران داخلی و خارجی از طریق مسجد جامع عتیق شهر وارد این محله می‌شوند تا پس از گذر از کوچه‌پس‌کوچه‌های آن به آرامگاه کمال اسماعیل فرزند عبدالرزاق و آخرین قصیده‌سرای بزرگ ایران در زمان مغول‌ها برسند. در محله جویباره سه مناره دارالضیافه که به ارتفاع ۳۸ متر در خیابان کمال قرار گرفته با تزئینات مفرس و کاشی‌کاری به صورت فخت ایجاد گردیده که معماری آن به عصر مغول‌ها برمی‌گردد و به نظر می‌رسد محل مهمانسرا یا مسجد بوده است. اما مناره ساربان که در خیابان صاحب‌الزمان جویباره واقع شده است شباهت بسیاری با مناره مسجد علی در همین میدان کهنه و هارون ولایت دارد زیرا هر دو شامل سه طبقه و فاقد پایه می‌باشند که ۴۴ متر ارتفاع داشته و با آجرچینی برجسته و کاشی‌کاری معرق مزین گردیده‌اند.

«روزنامه‌نگار پیشکسوت

حسن روانشید*
شاید بخواهند این پدیده را نادر تلقی کنند اما اینچنین نیست بلکه تنها دلیل منطقی و محرز برای ایجاد این مکان کم‌نظیر در دنیا، تاریخ تابانک ایران است که می‌توان آن را مهد واقعی آزادی برای کسانی دانست که به ادیان الهی و خداوند یگانه اعتقاد عملی و کامل دارند. از این جهت است که می‌توانند در این گهواره صلح و دوستی به‌راحتی زندگی کنند. روزگاری جمعیت قابل‌توجهی از زرتشتیان ساکن در سرزمین ایران به‌طور پراکنده در شهرهایی زندگی می‌کردند که بعدها مهد تمدن اسلام شد و از جمله می‌توان به اصفهان و یزد اشاره نمود که در حال حاضر هنوز هم آتشکده‌ها و کوه و محله‌ای به همین نام در غرب شهر اصفهان وجود دارد. اما به‌جز جایگاه موبدان در این شهر باستانی و کهن محله‌ای با وسعت بسیار در قلب شهر وجود دارد که هنوز هم سرپاست و کوجهای سنگی آن نشان از دوران صفویه را می‌دهد. این محدوده که در بافت تاریخی شهر باستانی اصفهان قرار گرفته جویباره یا جهانپناه نام دارد. اطلاعات موجود از منابع تاریخی متعدد خبر می‌دهند که این محله، قدیمی‌ترین منطقه مدنی سپاهان در زمانی است که این شهر جی نام داشت.

روح تعامل موجود در جویباره از این جهت قابل‌تأمل است که علی‌رغم وجود بعضی تضادها در بین ادیان الهی، همه این تفاوت‌ها باعث پراکندگی نگر دیده و همچنان که در گوشه‌ای از آن کنیسه یهودیان نباشد در ضلعی دیگر کلیسای مسیحیان و آرامنه قرار دارد و زاویه سوم متعلق به مسجد مسلمانان می‌باشد که نشانه بارزی از همزیستی ادیان الهی در کنار یکدیگر است. البته بعضی از تواریخ دیرینه این شهر را به همسر یهودی یزدگرد اول نسبت می‌دهند که بر اساس نظریه‌ای دیگر ۵۳۹ سال قبل از میلاد مسیح و پس از تسخیر بابل توسط کوروش چون خاک این منطقه بی‌شبهات به اورشلیم نبود، یهودیان را به آن و منطقه جویباره کوچ می‌دهند.

این محله در دوران حضور اسلام و در شهر اصفهان موقعیت بهتری پیدا نمود و در زمان سلجوقیان مرکز این شهر شد. وجود بقایای آثار باستانی بااهمیتی همچون مناره‌های ساربان، چهل‌دختران، دارالضیافه و همچنین در فاصله کمی مناره مسجد علی نیز این ادعا را تأیید می‌کند اما در عهد صفویه و قاجاریه بی‌اعتنایی حکام وقت روبرو شد تا جایی که قسمت اعظمی از آن تخریب گردید. میخ‌آخرا حکومت پهلوی به تابلوت ساخته‌شده دوران قاجار از این محل کوپید زیرا با احداث خیابانی از وسط آن جویباره کهن را به دو نیم کرد تا بار دیگر با بی‌اعتنایی جدیدی روبرو شود. این اتفاق تا‌س‌ف‌سار باعث گردید تا اکثر ساکنان آن به‌خصوص یهودیان از آنجا کوچ نمایند و به نقاط دیگر شهر بروند. بنابراین قلت این قوم در جویباره سبب شد تا از اکثریت بیفتد و بالطبع وسعت آن نیز کمتر شود. محله تاریخی و دیدنی جویباره در حال حاضر ۳ هزار و ۶۴۸ هکتار وسعت دارد که میان سه خیابان مرکزی شهر یعنی سروش از شرق،

فراخوان مناقصه عمومی

همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) یک مرحله‌ای
«اجرای لوله گذاری کلکتور فاضلاب حییب آباد بر خوار» شماره ۲۷۴-۴-۹۷

۱. شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)، اجرای لوله‌گذاری کلکتور فاضلاب حییب آباد بر خوار به شماره (۰۰۰۰۱۶-۹۷۱۴۳۴-۲) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.
۲. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
۳. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۳۹۷/۱۱/۲ می‌باشد.

عنوان	ساعت	روز	تاریخ
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه	۱۵	شنبه	۱۳۹۷/۱۱/۶
مهلت زمانی ارسال پیشنهاد	۱۳	سه‌شنبه	۱۳۹۷/۱۱/۱۶
زمان بازگشایی پاکت‌ها	۱۴	سه‌شنبه	۱۳۹۷/۱۱/۱۶

۳. اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف، ب، ج، د، آدرس: اصفهان، خیابان شیخ کلینی، خیابان جابر ابن حیان، دبیرخانه معاملات شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان، تلفن: ۰۸-۰۳۱-۳۶۶۸۰۰۳، اتا ۲۹۲
۴. اطلاعات تماس سامانه سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه
- ۴-۱. مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۳۴-۰۲۱، دفتر ثبت نام: ۰۲۱-۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۰۲۱-۸۵۱۹۳۶۸
۵. اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استانها در سایت سامانه www.setadiran.ir بخش ثبت نام/ پروفاایل/ تامین کننده/ مناقصه گر موجود است.